

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

KLASA: 041-01/22-03/55
URBROJ: 613-22-22-12
Čakovec, 28. studenoga 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Zelena alternativa
– održivi razvoj
Hrvatske
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	7
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	7
	Sustav unutarnjih kontrola	9
	Planiranje	10
	Financijski izvještaji	10
III.	REVIZIJA ZA 2021.	17
	Ciljevi i područja revizije	17
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	17
	Metode i postupci revizije	18
	Nalaz za 2021.	19

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Zelene alternative – održivi razvoj Hrvatske (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama obavljeno je na temelju knjigovodstvenih isprava, odnosno računa, od čega je dio ovjerala odgovorna osoba (predsjednik Stranke), a računi poslovne banke na temelju kojih su ostvareni financijski rashodi nisu prethodno kontrolirani ni ovjereni te im nisu dodijeljeni ulazni brojevi i nisu evidentirani u Knjizi ulaznih računa. Također, dio naloga za službena putovanja odobrio je predsjednik Stranke, a dio poslovni direktor.

Stranka vodi Knjigu putnih naloga u elektroničkom obliku, prema kojoj je u 2021. izdano pet putnih naloga. Navedena Knjiga putnih naloga koncem godine nije zaključena ni ovjerena.

Osim toga, rashodi u iznosu od 1.590,00 kn ostvareni su na temelju jedanaest računa koji ne glase na Stranku, od čega jedan račun koji se odnosi na nabavu autobusne karte u iznosu od 847,00 kn glasi na fizičku osobu (vijećnica Europskih zelenih iz Berlina); tri računa za zakup poslovnog prostora u Puli, troškove električne energije za zakupljeni prostor i komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda u iznosu od 486,00 kn glase na drugu političku stranku (Održivi razvoj Hrvatske koji je u prosincu 2020. brisan iz Registra političkih stranaka), dok se preostalih sedam računa u iznosu od 257,00 kn odnosi na usluge reprezentacije (ugostiteljske usluge i potrošna roba). Knjigovodstvene isprave (računi) na temelju kojih su ostvareni rashodi ne sadrže nazive aktivnosti i programa u svrhu koje su rashodi ostvareni.

U okviru drugih nespomenutih rashoda, u poslovnim knjigama evidentirani su rashodi za kotizacije odnosno članarine u Europskoj zelenoj stranci u iznosu od 3.538,00 kn. Spomenute kotizacije odnosno članarine plaćene su s deviznog računa Stranke, bez priložene dokumentacije.

Tijekom 2021. Stranka je vodila blagajničko poslovanje putem glavne blagajne. Sve uplate i isplate u 2021. evidentirane su u jednom blagajničkom izvještaju sastavljenom za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. Blagajnički izvještaj nije ovjeren niti se može utvrditi tko ga je sastavio i proveo kontrolu uplata i isplata novčanih sredstava. Uplatnice i isplatnice slijede numerički i kronološki niz. Na uplatnicama je ista osoba (predsjednik Stranke) potpisana kao likvidator, blagajnik i uplatitelj. Isplate iz blagajne odnose se na obračun troškova putnih naloga i troškove reprezentacije. Za isplate iz blagajne ispostavljeno je ukupno sedam isplatnica, od čega je na dvije isplatnice ista osoba (predsjednik Stranke) potpisana kao likvidator, blagajnik i primatelj, a na četiri isplatnice nisu navedeni likvidator i blagajnik, dok kao primatelj nije navedena fizička osoba kojoj su sredstva isplaćena, nego je naveden naziv i broj računa iz računskog plana u okviru kojeg je evidentiran rashod u glavnoj knjizi Stranke.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 12.496,00 kn i materijalni rashodi (naknade troškova zaposlenima) u iznosu od 3.049,00 kn nisu evidentirani, odnosno iskazani prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

Tako su u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane unaprijed plaćene članarine u iznosu od 12.496,00 kn koje su četiri člana Stranke uplatila unaprijed za do četiri godine te ih je trebalo evidentirati i iskazati u okviru prihoda budućih razdoblja (odgođeno priznavanje prihoda).

Nadalje, u okviru naknada troškova zaposlenima u iznosu od 3.049,00 kn u poslovnim knjigama evidentirani su i u financijskim izvještajima iskazani rashodi za službena putovanja članova Stranke koji nisu zaposlenici Stranke, a odnose se na naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, trošak prijevoza na službenom putu (autobusna karta) i cestarine; navedene rashode trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u okviru naknada drugim osobama izvan radnog odnosa (materijalnih rashoda).

Također, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirana ni iskazana potraživanja za članarine od 15 članova. Iznos potraživanja nije utvrđen s obzirom na to da je Stranka Odlukom o članarinama, između ostalog, za sve članove predstavničkih tijela utvrdila obvezu plaćanja članarine u visini od 15,0 % naknade, a Registar članova ne sadrži cjelovite podatke koji bi omogućavali izračun godišnjeg zaduženja članarine po članu (između ostalog, podatke koji su Pravilnikom o članstvu utvrđeni kao obvezni, a odnose se na datum učlanjenja u Stranku i funkciju koju obnašaju).

Popis imovine i obveza za 2021. nije proveden te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

Stranka je na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba uplatila 20.000,00 kn, što je u poslovnim knjigama evidentirala u okviru potraživanja za predujmove. Troškovi izborne promidžbe spomenutog kandidata koje je Stranka sufinancirala iznosili su 18.508,00 kn te ih je Stranka u poslovnim knjigama evidentirala u okviru rashoda za materijal i sirovine i u jednakom iznosu umanjila potraživanja za predujmove. S obzirom na to da je sudionik izborne promidžbe za izbor gradonačelnika kandidat, a ne Stranka, prenesena sredstva na račun kandidata u iznosu od 20.000,00 kn trebalo je evidentirati u okviru rashoda vezanih za financiranje povezanih neprofitnih organizacija.

Na središnji račun Stranke uplaćen je povrat neutrošenih sredstava preostalih na posebnim računima za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnike gradova Zagreba i Pule u iznosu od 4.714,00 kn (pri zatvaranju posebnih računa nakon završetka svih transakcija), od čega je dio u iznosu od 3.222,00 kn Stranka evidentirala u okviru prihoda po posebnim propisima, a preostalim sredstvima (1.492,00 kn) zatvorila potraživanja za predujmove. Prijenose/uplate sredstava, pri zatvaranju posebnih računa za financiranje izborne promidžbe, na središnji račun Stranke u iznosu od 4.714,00 kn, trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija. Posljedica pogrešnog evidentiranja su manje iskazani prihodi i rashodi u financijskim izvještajima za 1.492,00 kn.

Stranka je u svibnju 2021. samostalno sudjelovala na lokalnim izborima za članove predstavničkih tijela Općine Sveta Marija za što je u travnju 2021. otvorila poseban račun za financiranje izborne promidžbe. Po provedenim lokalnim izborima i nakon obavljenih svih plaćanja, spomenuti poseban račun nije zatvoren. Koncem 2021. preostala sredstva na posebnom računu iznosila su 738,00 kn te su na redovan račun Stranke prenesena u 2022. Prema obavijesti poslovne banke, poseban račun zatvoren je 8. travnja 2022. (točka 4. Nalaza)

- Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima dostavljene su Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (listopad 2022.) te nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja. Bilješke uz financijske izvještaje za 2021. ne sadrže sve propisane podatke.

Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima sadrže iznos ukupno ostvarenih prihoda i rashoda te iznos prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) i materijalnih rashoda, a ne sadrže dopunu podataka pojedinih skupina računa, i to prihoda od članarina i članskih doprinosa (ostvarenih u iznosu od 22.260,00 kn), prihoda po posebnim propisima (ostvarenih u iznosu od 83.999,00 kn), materijalnih rashoda (ostvarenih u iznosu od 41.283,00 kn) te financijskih rashoda (ostvarenih u iznosu od 1.197,00 kn). Bilješke uz Bilancu ne sadrže dopunu podataka skupine računa Novac u banci i blagajni. (točka 5. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Statut Stranke koji je donijela osnivačka Skupština u veljači 2021. nije objavljen u Narodnim novinama ni u dnevnom tisku. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) Stranka nije imenovala glavnog tajnika ni poslovnog direktora te njihove dužnosti obavljaju članovi Stranke koji su za glavnog tajnika odnosno poslovnog direktora imenovani u drugoj političkoj stranci koja je u prosincu 2020. brisana iz Registra političkih stranaka. (točka 1. Nalaza)
- Stranka nije vodila evidenciju ni izdavala potvrde o primitku članarina. Stranka vodi Registar članova koji sadrži ime i prezime člana, mjesto prebivališta, broj mobitela te e-adresu, a ne sadrži podatke o OIB-u, statusu članstva, pripadanje teritorijalnoj organizaciji Stranke, funkciji u Stranci (ako je primjenjivo), podatke o plaćanju članarine te datumu učlanjenja i prestanka članstva. Prema Registru članova, koncem godine Stranka je imala 41 člana, od kojih je prema poslovnim knjigama Stranke članarinu u 2021. platilo 26 članova. Za nenaplaćene članarine Stranka tijekom 2021. nije poduzimala mjere naplate.

Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u 2021. Stranka nije izdavala potvrde o primljenim donacijama te je prikupila samo jednu izjavu uplatitelja donacija da se protiv njega ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima. Također, Stranka nije vodila evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) za redovnu političku djelatnost na obrascu EV-D-RPA ni evidenciju primljenih donacija za financiranje izborne promidžbe (obrazac EV-D-IP).

Od ukupno uplaćenih dobrovoljnih priloga (donacija) na središnji račun Stranke u iznosu od 19.908,00 kn, dio u iznosu od 17.150,00 kn ili 86,1 % odnosi se na dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene od sedam fizičkih osoba koncem travnja i početkom svibnja 2021. za financiranje izborne promidžbe (od čega dio u iznosu od 7.500,00 kn za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave, a za preostali dio dobrovoljnih priloga prema opisu plaćanja nije moguće utvrditi za koje izbore su uplaćeni) te ih je trebalo uplatiti na poseban račun otvoren za financiranje izborne promidžbe i iskazati u Izvješću o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP), a ne u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-R). Prema navedenom, u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-RPA) trebalo je iskazati dobrovoljne priloge (donacije) 17.150,00 kn manje, a u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP) 17.150,00 kn više. (točka 6. Nalaza)

- Rashodi za službena putovanja članova Stranke koji nisu zaposlenici Stranke ostvareni su u iznosu od 3.049,00 kn. Prema Knjizi putnih naloga, tijekom 2021. izdano je pet putnih naloga. Navedeni putni nalozi ne sadrže svrhu putovanja ni izvješće sa službenog puta na temelju kojih se ostvarenje službenog puta može povezati s ciljevima i aktivnostima Stranke; na tri naloga za službeno putovanje kao odgovorna osoba i nalogodavac isplate potpisana je poslovna direktorica, a na dva naloga potpisan je predsjednik Stranke (ujedno i kao podnositelj obračuna, likvidator i nalogodavac isplate). Nadalje, na tri putna naloga nije navedeno početno i završno stanje brojila automobila; jedan putni nalog za službeno putovanje izdan je nakon datuma polaska na putovanje (nakon završenog putovanja), a podnositelj obračuna nije osoba koja je upućena na put, nego ista osoba koja je potpisana i kao likvidator i nalogodavac isplate (predsjednik Stranke). (točka 7. Nalaza)

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba upisana u Registar političkih stranaka u travnju 2021. pod nazivom Zelena alternativa – održivi razvoj Hrvatske. Sjedište Stranke je Dragutina Golika 32a, Zagreb. Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom, a rad i djelovanje Stranke su javni.

Demokratska je politička Stranka zelene ljevice koja okuplja članice istovjetnih političkih uvjerenja radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva kroz četiri područja: društvene i socijalne pravde i temeljnih ljudskih prava; administrativnog i političkog uređenja; ekonomije i gospodarstva te ekologije. Zalaže se za uspostavu humanog i pravednog društva i socijalne države jednakih pravila, mogućnosti i pravde za sve; za efikasni decentralizirani i regionalizirani državni ustroj i omogućavanje građanima participacije u upravljanju zajedničkim poslovima u ujedinjenoj i demokratskoj Europi; za održivo društvo prosperiteta i dobrobiti svih njezinih građana te za očuvan okoliš i zaustavljanje klimatskih promjena.

Statutom iz veljače 2021. uređeni su naziv, znak i sjedište, predstavljanje i zastupanje Stranke, ciljevi i način djelovanja, programska načela, članstvo, organizacijski oblici, tijela i način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata te način odlučivanja, informiranje javnosti, sredstva za rad i prestanak rada te druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke. Prema Statutu, u ostvarivanju temeljnih vrijednosti i ciljeva, Stranka poštuje demokratske, nenasilne parlamentarne i izvanparlamentarne oblike djelovanja te se protivi svim nedemokratskim, totalitarnim ili drugim nasilnim metodama i oblicima nesnošljivosti i netolerancije. Za obavljanje djelatnosti Stranka je ostvarila sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, od članarine i članskih doprinosa te dobrovoljnih priloga (donacija).

Članom Stranke može postati punoljetna i poslovno sposobna osoba s državljanstvom Republike Hrvatske koja prihvaća Program i Statut Stranke te ispunjava druge pretpostavke utvrđene Pravilnikom o članstvu. Odluku o primanju u članstvo donosi glavni tajnik Stranke, a članstvo u Stranci ostvaruje se teritorijalno prema mjestu prebivališta ili stalnog boravišta. Članovi mogu biti aktivni i podupirući. Evidenciju članstva vodi Tajništvo u Registru članova Stranke, prema kojem je Stranka koncem 2021. imala 41 člana.

Stranka je organizirana prema teritorijalnom načelu i sastoji se od osnovnih, gradskih i županijskih organizacija. Odluku o osnivanju i raspuštanju ustrojstvenih oblika donosi Predsjedništvo. Osnovna organizacija temeljni je oblik povezivanja članstva koji se osniva za područje općine, gradske četvrti za gradove s više od 100 000 stanovnika ili grada. U Zagrebu i gradovima s više od 100 000 stanovnika na čijem području je osnovano više osnovnih organizacija te se organizacije obvezno udružuju u gradsku organizaciju. Osnovne organizacije udružuju se u županijske organizacije radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i koordinacija zajedničkih akcija na teritoriju županija. Izuzetak je Grad Zagreb za čije se područje ne osniva županijska organizacija, nego gradska organizacija Zagreb koja preuzima sve ovlasti i ingerencije županijske organizacije za područje Grada Zagreba.

Osim ustroja na teritorijalnom načelu, Stranka djeluje i po programski interesnoj osnovi te kao interesni oblici rada i djelovanja članica Stranke mogu biti osnovani programski forumi (Forum za zaštitu okoliša, Forum za gospodarstvo i Forum za ljudska prava i pravdu te po potrebi drugi forumi). Ustrojstveni oblici provode politiku Stranke na svojem području samostalno, a djeluju kao dio Stranke. U pravnom prometu Stranka djeluje kao jedna pravna osoba.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Skupština, Glavni forum, predsjednik, Predsjedništvo te Nadzorni forum. U Stranci također djeluju izvršno i stručno-operativna tijela: glavni tajnik, poslovni direktor, međunarodni tajnik, Tajništvo i stručne službe.

Skupština je najviše političko i programsko tijelo Stranke te može biti redovna, izvanredna i izborna. Sastoji se od delegata izabranih na način da svaka samostalna osnovna organizacija bira po dvoje delegata, a svaka gradska organizacija bira onoliko delegata koliko ima osnovnih organizacija u svojem sastavu uvećano za dva, što ukupno predstavlja 70,0 % ukupnog broja delegata za Skupštinu. Preostalih 30,0 % delegata bira se proporcionalno broju članova na razini županijskih organizacija. Skupština donosi Statut, Program rada te njihove izmjene i dopune, utvrđuje osnovna programsko-politička stajališta Stranke, raspravlja i prihvaća izvješća o radu predsjednika, Predsjedništva, Glavnog i Nadzornog foruma Stranke, donosi odluke, deklaracije i druge akte iz svoje nadležnosti, na prijedlog ovlaštenih predlagatelja odlučuje o povjerenju predsjedniku i svim članovima središnjih tijela Stranke te obavlja i druge poslove određene Statutom.

Glavni forum je najviše političko tijelo Stranke između dvije Skupštine te kao takav utvrđuje temelje politike Stranke u cjelini i po pojedinim područjima, donosi opće akte te odlučuje o bitnim političkim pitanjima Stranke između dvije Skupštine. Ima predsjednika i najviše 52 člana. Sjednica Glavnog foruma održava se najmanje svaka tri mjeseca. Predsjednik Glavnog foruma od osnivanja Stranke i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) je Dinko Kulaš.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku te njome operativno upravlja. Ima potpredsjednika i potpredsjednicu. Za svoj rad odgovara Skupštini. Bira se na mandat od četiri godine uz mogućnost ponavljanja mandata. Odgovara za provođenje odluka Skupštine i Glavnog foruma Stranke te za rad dužnosnika i drugih osoba koje predlaže. Predsjednik Stranke od njezina osnivanja i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) je Zorislav Antun Petrović.

Predsjedništvo je izvršno-političko tijelo Stranke koje koordinira rad Stranke i njezinih tijela, raspravlja o tekućim političkim pitanjima i odlukama, odobrava odluke ili donosi odluke o bitnim izvršnim pitanjima za rad Stranke te omogućuje prenošenje operativnih odluka organizacijama i komunikaciju s njima. Predsjedništvo čine predsjednik, potpredsjednik, potpredsjednica te po jedan član iz sljedećih šest organizacijskih jedinica prema teritorijalnom načelu: Grad Zagreb, Slavonija, Dalmacija, Zapadna Hrvatska, Središnja Hrvatska te Sjeverna Hrvatska. Članove Predsjedništva bira Skupština Stranke na mandat od četiri godine, a sjednice se održavaju najmanje jednom mjesečno. Predsjednik Stranke po položaju je predsjednik Predsjedništva.

Nadzorni forum je središnje nadzorno tijelo Stranke koje za svoj rad odgovara Skupštini. Nadzire, između ostalog, materijalno-financijsko poslovanje Stranke i organizacijskih oblika Stranke. O svom radu, redovitoj izvještajnoj Skupštini podnosi godišnji izvještaj, a o provedenim aktivnostima godišnji izvještaj dostavlja Glavnom forumu i Predsjedništvu Stranke. Čine ga predsjednik te po dvoje predstavnika iz svake osnovane županijske organizacije. Predsjednik Nadzornog foruma od osnivanja Stranke i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) je Esad Turković.

Glavni tajnik organizira i koordinira infrastrukturu za rad središnjih tijela Stranke, pomaže predsjedniku u radu i predstavljanju Stranke, organizira i upravlja radom Tajništva i stručnih službi Stranke, pomaže predsjednicama središnjih tijela Stranke u sazivanju sjednica i organizaciji rada, brine se i odgovoran je za organiziranje i funkcioniranje službenih komunikacijskih kanala unutar Stranke te za protok službenih informacija, kontaktira s medijima, brine se o sadržaju mrežnih stranica te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom Stranke.

Poslovni direktor zastupa Stranku u pravnom i platnom prometu, brine se o prihodima i rashodima Stranke, upravlja imovinom Stranke, vodi brigu o zaposlenim osobama, brine se o stjecanju i otuđenju imovine Stranke, organizira financiranje aktivnosti Stranke i druge financijsko-gospodarske poslove te rukovodi stručnom službom Stranke. Za svoj rad odgovara predsjedniku Stranke i Glavnom forumu. Materijalno-financijsko i gospodarsko izvješće o poslovanju Stranke podnosi Glavnom forumu i Predsjedništvu.

Glavni tajnik i poslovni direktor do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) nisu imenovani, a poslove iz njihove nadležnosti obavljaju članovi Stranke (koji su na tim dužnostima bili imenovani u drugoj političkoj stranci čiji su bili članovi, a koja je u prosincu 2020. brisana iz Registra političkih stranaka).

Međunarodni tajnik za svoj rad odgovara predsjedniku, Predsjedništvu i Glavnom forumu. Do imenovanja međunarodnog tajnika njegove funkcije obnaša izravno predsjednik Stranke.

Tajništvo je izvršno i stručno-operativno tijelo Glavnog foruma, Predsjedništva, predsjednika i Nadzornog foruma, koje čine glavni tajnik i voditelji pojedinih stručnih službi zaduženih za pojedina područja rada. Obuhvaća kadrovsku službu, službu za odnose s javnošću, informatičku službu, pravnu službu, financijsku službu te druge službe koje se ukažu potrebnim. Pojednim službama upravljaju rukovoditelji koje imenuje predsjednik na prijedlog glavnog tajnika. Radom Tajništva rukovodi glavni tajnik Stranke. Tajništvo, između ostalog, vodi brigu o zaštiti arhivske građe, vodi središnji registar članstva, evidenciju plaćenih članarina, središnju evidenciju organizacijskih oblika, vodi i osigurava vođenje materijalnog i financijskog poslovanja Stranke u skladu s pozitivnim propisima te druge poslove koje mu povjeri predsjednik i/ili Predsjedništvo Stranke.

Osim Statuta, doneseni su Pravilnik o članstvu i Pravilnik o disciplinskom postupku.

Koncem 2021. Stranka nije imala zaposlenike.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Stranka u poslovanju primjenjuje Statut, unutarnje akte i provedbene propise za neprofitne organizacije te vodi poslovne knjige kojima su osigurani podaci za Stranku u cjelini. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je računovodstvenom servisu na temelju zaključenog ugovora (od osnivanja do vremena obavljanja revizije Stranka je promijenila dva računovodstvena servisa). Prema Statutu, vođenje materijalnog i financijskog poslovanja Stranke u nadležnosti je Tajništva, dok je provođenje nadzora u nadležnosti Nadzornog foruma koji u 2021. nije proveo nadzor.

Pravila ponašanja članova Stranke propisana su Statutom iz veljače 2021. te Pravilnikom o članstvu i Pravilnikom o disciplinskom postupku (nije vidljivo tko ih je i kada donio).

Vanjsku komunikaciju Stranka provodi održavanjem javnih skupova, medijskim aktivnostima (priopćenja, davanje izjava i održavanje tiskovnih konferencija) te javnim priopćenjima na društvenim mrežama i mrežnim stranicama Stranke na kojima su objavljeni Statut i informacije o političkom djelovanju Stranke.

Planiranje

Program djelovanja Stranke donesen je na sjednici osnivačke Skupštine u veljači 2021. Programom su utvrđene polazišne osnove i načela djelovanja Stranke.

Godišnji program rada i financijski plan za 2021. nisu doneseni (Stranka je u Registar političkih stranaka upisana 1. travnja 2021.). U informacijski sustav za nadzor financiranja uneseni su i na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva objavljeni Godišnji program Stranke i Financijski plan za 2022., doneseni u siječnju 2022.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su: Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilanca. Navedeni financijski izvještaji za 2021., Program rada i Financijski plan za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama tijekom 2021. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Umjesto Bilješki uz Bilancu i Bilješki uz Izvještaj o prihodima i rashodima, u informacijski sustav za nadzor financiranja ponovno su učitani obrasci Bilance (BIL-NPF) te Izvještaja o prihodima i rashodima (PR-RAS-NPF). Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima dostavljene su Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (listopad 2022.) te nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 126.868,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.
	1	2
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	83.999,00
2.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	22.260,00
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	20.608,00
4.	Drugi prihodi	1,00
	Ukupni prihodi	126.868,00

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 83.999,00 kn i čine 66,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 57.065,00 kn, naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 23.712,00 kn te pogrešno iskazane povrate neutrošenih sredstava za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnike gradova Zagreba i Pule koje je Stranka predložila (pri zatvaranju posebnih računa nakon završetka svih transakcija) na središnji račun Stranke u iznosu od 3.222,00 kn (trebalo ih je u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija).

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 57.065,00 kn ostvareni su na temelju odredaba članaka 6. i 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava iz njihovih proračuna. Prema navedenim odredbama Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni vijećnici, a odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke ostvarena su iz proračuna Grada Zagreba za osvojeno jedno zastupničko mjesto u Gradskoj skupštini u iznosu od 39.029,00 kn, Istarske županije za osvojena dva mjesta u Županijskoj skupštini u iznosu od 17.536,00 kn te Općine Sveta Marija za osvojeno jedno mjesto u Općinskom vijeću u iznosu od 500,00 kn, u skladu s donesenim odlukama.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 23.712,00 kn odnose se na pripadajući dio naknada troškova izborne promidžbe koje je politička stranka Možemo! – politička platforma, kao nositelj koalicijskih sporazuma, ostvarila od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave po provedbi izbora za članove gradskih vijeća te županijskih skupština i izbora za članove gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba te ih na temelju zaključenih dodataka koalicijskim sporazumima uplatila na središnji račun Stranke. Sredstva naknade troškova izborne promidžbe doznačena su za izbor članova vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba u iznosu od 16.093,00 kn, za izbor članova Gradske skupštine Grada Zagreba u iznosu od 3.942,00 kn, članova Skupštine Istarske županije u iznosu od 1.805,00 kn te članove Gradskog vijeća Grada Pule u iznosu od 961,00 kn.

Također, ostvarena je naknada troškova izborne promidžbe za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveta Marija u iznosu od 911,00 kn na kojima je Stranka sudjelovala samostalno.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 22.260,00 kn. U cijelosti se odnose na članarine te čine 17,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Prema Registru članova, Stranka je koncem 2021. imala 41 člana. U skladu s odredbama članaka 11. i 48. Statuta, Stranka, između ostalog, ostvaruje prihode od članarine i članskih doprinosa, a temeljne obveze članova obuhvaćaju redovito plaćanje članarine. Stranka je donijela Pravilnik o članstvu, kojim su, između ostalog, utvrđeni uvjeti za stjecanje članstva, postupak učlanjenja, prava i obveze članova, prestanak članstva te preduvjeti za ponovno učlanjenje članova kojima je članstvo prestalo. Odlukom Predsjedništva Stranke od 12. travnja 2021., članarina za sve članove koji su u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđena je u visini od 15,0 % naknade, a članarina za redovne članove iznosi 20,00 kn mjesečno. Prema odredbi članka 13. Statuta, aktivni članovi slabijeg materijalnog stanja mogu na vlastiti zahtjev upućen Tajništvu Stranke biti oslobođeni obveze plaćanja članarine. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, tijekom 2021. nije bilo oslobađanja od plaćanja članarine.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) iznose 20.608,00 kn i čine 16,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su za financiranje redovne političke aktivnosti u iznosu od 19.908,00 kn i za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 700,00 kn. U cijelosti su primljeni u novcu, i to od devet fizičkih osoba. Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, dobrovoljni prilogi (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe ili referendumske aktivnosti. Iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama članka 19. navedenog Zakona. U 2021. Stranka je primila jedan dobrovoljni prilog (donaciju) čija je pojedinačna vrijednost veća od 5.000,00 kn te je, u skladu s odredbama članka 18. navedenog Zakona, s uplatiteljem dobrovoljnog priloga (donacije) zaključen ugovor o donaciji. Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, Stranka je dostavila Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-R) i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP), a Državno izbornu povjerenstvo objavilo ih je na svojim mrežnim stranicama.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 42.480,00 kn.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.
	1	2
1.	Materijalni rashodi	41.283,00
1.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	30.563,00
1.2.	Drugi materijalni rashodi	10.720,00
2.	Financijski rashodi	1.197,00
	Ukupni rashodi	42.480,00
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	126.868,00
	Višak prihoda	84.388,00

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu od 42.480,00 kn, za provedbu lokalnih izbora ostvareni su rashodi u iznosu od 29.419,00 kn (od čega u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 29.308,00 kn i financijskih rashoda u iznosu od 111,00 kn), za redovnu aktivnost Stranke u iznosu od 11.806,00 kn te za promidžbu redovne političke aktivnosti Stranke u iznosu od 1.255,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi ostvareni su za materijalne rashode u iznosu od 41.283,00 kn i čine 97,2 % ukupno ostvarenih rashoda.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje iskazani su u iznosu od 30.563,00 kn, što je 71,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za financiranje troškova izborne promidžbe u iznosu od 29.308,00 kn i promidžbu redovne političke aktivnosti Stranke (usluge smještaja mrežnih stranica na server i prijenos domene) u iznosu od 1.255,00 kn.

Rashodi za financiranje troškova izborne promidžbe ostvareni su za izbor članova Gradskog vijeća Grada Pule u iznosu od 10.000,00 kn i Općinskog vijeća Općine Sveta Marija u iznosu od 800,00 kn te pogrešno iskazane rashode za troškove izborne promidžbe kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba kojeg je Stranka predložila u iznosu od 18.508,00 kn (trebalo ih je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u okviru rashoda vezanih za financiranje povezanih neprofitnih organizacija).

Stranka je s dvije političke stranke – koalicijskim partnerima (Možemo! – politička platforma i Nova ljevica) sudjelovala na izborima za gradonačelnika Grada Pule i njegovih zamjenika te za članove Gradskog vijeća Grada Pule, o čemu je u travnju 2021. zaključila Koalicijski sporazum. Sporazumom je, između ostalog, utvrđeno da će Stranka u ukupnim troškovima izborne promidžbe sudjelovati s 10.000,00 kn. Također, za zajedničko sudjelovanje na lokalnim izborima za gradonačelnika Grada Zagreba i njegovih zamjenika te za članove Gradske skupštine Grada Zagreba, Stranka je s četiri političke stranke – koalicijskih partnera (Možemo! – politička platforma, Zagreb je naš!, Nova ljevica, Za Grad) zaključila u travnju 2021. koalicijski sporazum kojim je, između ostalog, utvrđeno da će Stranka sufinancirati izbornu promidžbu u iznosu od 20.000,00 kn. Navedenim koalicijskim sporazumima utvrđeno je, između ostalog, da je politička stranka Možemo! – politička platforma kao nositelj koalicijskih sporazuma otvorila posebne račune za financiranje izborne promidžbe za izbor članova Gradske skupštine Grada Zagreba i Gradskog vijeća Grada Pule, dok su za financiranje izborne promidžbe za gradonačelnike i njihove zamjenike posebne račune otvorili kandidati; sredstva kojima će financirati izbornu promidžbu Stranka može uplatiti na bilo koji otvoreni posebni račun za financiranje troškova izborne promidžbe.

U skladu s navedenim, Stranka je u svibnju 2021. na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba uplatila 20.000,00 kn te na poseban račun za financiranje izborne promidžbe za izbore za članove Gradskog vijeća Grada Pule 10.000,00 kn.

Politička stranka – nositelj koalicijskih sporazuma (Možemo! – politička platforma) je po provedenim lokalnim izborima dostavila Stranci podatke o iznosu troškova izborne promidžbe koji su financirani iz sredstava koja je Stranka osigurala. Prema primljenim podacima, sredstva u iznosu od 10.000,00 kn u cijelosti su utrošena za troškove izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Pule, dok je za izbor kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba utrošeno 18.508,00 kn. Razlika u iznosu od 1.492,00 kn odnosi se na neutrošena sredstva nakon završetka izborne promidžbe koja je kandidat za gradonačelnika uplatio na središnji račun Stranke. Stranka nije pribavila obračun troškova izborne promidžbe za izbor članova Gradskog vijeća Grada Pule i kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba, kao ni račune iz kojih bi bila vidljiva vrsta i iznos troškova te je cjelokupni trošak izborne promidžbe u iznosu od 28.508,00 kn evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u financijskim izvještajima Stranke u jednom iznosu u okviru rashoda za materijal i sirovine.

Osim toga, na lokalnim izborima u 2021. Stranka je samostalno sudjelovala na izborima za članove Općinskog vijeća Općine Sveta Marija, za što je otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe koji do konca 2021. nije bio zatvoren. Rashodi su ostvareni u iznosu od 911,00 kn, od čega je u okviru materijalnih rashoda u poslovnim knjigama evidentirano i u financijskim izvještajima Stranke iskazano 800,00 kn (za tisak plakata i letaka 750,00 kn, najam prostora 50,00 kn) i financijskih rashoda u iznosu od 111,00 kn.

Skreće se pozornost da je sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno jasno i nedvojbeno utvrditi iznos i vrstu izbora (za kandidata za gradonačelnika i/ili članove gradskog vijeća) te urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore (jasno utvrditi omjer uloženi sredstava pojedine političke stranke – koalicijskog partnera u financiranju troškova izborne promidžbe), kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s okvirom financijskog poslovanja i elementima računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija. Kada je Stranka koalicijski partner, dane predujmove u poslovnim knjigama treba evidentirati u okviru potraživanja za dane predujmove nositelju koalicijskog sporazuma, a po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima, treba evidentirati rashode za izbornu promidžbu na pripadajućim skupinama računa računskog plana.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 10.720,00 kn, što je 25,3 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kotizacije u iznosu od 3.538,00 kn, zakupnine u iznosu od 3.186,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 3.049,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 557,00 kn, druge usluge u iznosu od 300,00 kn te materijal i sirovine u iznosu od 90,00 kn.

Rashodi za kotizacije ostvareni su u iznosu od 3.538,00 kn, od čega za članstvo u Europskoj zelenoj stranci u iznosu od 3.388,00 kn i za članstvo u vijeću Europske zelene stranke u iznosu od 150,00 kn.

Rashodi u iznosu od 3.186,00 kn ostvareni su za najam prostora (velike dvorane) za održavanje izvještajne Skupštine Stranke u iznosu od 2.700,00 kn, zakup poslovnog prostora u Puli u iznosu od 399,00 kn te troškove režija za poslovni prostor u Puli u iznosu od 87,00 kn.

U okviru naknada troškova zaposlenima u iznosu od 3.049,00 kn ostvareni su rashodi za korištenje privatnog automobila u službene svrhe u iznosu od 1.870,00 kn, trošak prijevoza na službenom putu (autobusna karta) u iznosu od 847,00 kn te cestarine u iznosu od 332,00 kn.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 1.197,00 kn odnose se na bankarske usluge u iznosu od 860,00 kn, usluge platnog prometa u iznosu od 303,00 kn te negativne tečajne razlike u iznosu od 34,00 kn. Odnose se na redovno poslovanje Stranke u iznosu od 1.086,00 kn (od čega se 192,00 kn odnosi na troškove platnog prometa po posebnom računu za financiranje troškova izborne promidžbe koji Stranka nije pravodobno zatvorila; navedeni račun zatvoren je u travnju 2022.) i troškove izborne promidžbe za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveta Marija u iznosu od 111,00 kn.

– Višak prihoda

Višak prihoda za 2021., koji je ujedno i višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju, iznosi 84.388,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 84.387,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2021.
	1	2
1.	Financijska imovina	84.387,00
1.1.	Novac u banci i blagajni	84.387,00
	Ukupno imovina	84.387,00
2.	Vlastiti izvori	84.387,00
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	84.387,00

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2021. iznosi 84.387,00 kn te se u cijelosti odnosi na financijsku imovinu (novac u banci u iznosu od 84.228,00 kn i u blagajni u iznosu od 159,00 kn).

Tijekom 2021. Stranka je koristila račun za redovno poslovanje te poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za provedbu izbora za članove Općinskog vijeća Općine Sveta Marija. Prema obavijesti poslovne banke, poseban račun za financiranje izborne promidžbe zatvoren je u travnju 2022.

Vlastiti izvori iznose 84.388,00 kn i u cijelosti se odnose na višak prihoda za 2021., koji je ujedno i višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 12. rujna do 28. studenoga 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20)
4. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20 i 1/21)
5. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
7. Odluka o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 41/21)

8. Statut Stranke (veljača 2021.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama uspoređeni su s podacima iz financijskih izvještaja o financiranju izborne promidžbe, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera svih stavki na pojedinim računima. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna, od članarina i članskih doprinosa te dobrovoljnih priloga (donacija). Također, obavljena je provjera ulaznih računa i naknada troškova službenih putovanja te dokumentacije u vezi s rashodima za promidžbu i informiranje, materijal i sirovine, zakup, reprezentaciju, kotizacije te financijske i druge rashode. Obavljeni su razgovori s predsjednikom Stranke, predsjednikom Glavnog foruma i osobom zaduženom za računovodstvo te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje (u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te izbornu promidžbu), financijske izvještaje, prihode (od članarina i članskih doprinosa te od dobrovoljnih priloga/donacija) te rashode za službena putovanja.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u travnju 2021. upisom u Registar političkih stranaka. Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom, a rad i djelovanje Stranke su javni. Statutom iz veljače 2021., koji je donijela osnivačka Skupština, uređena su programska načela, ciljevi i način djelovanja, naziv i sjedište, znak i pečat, predstavljanje i zastupanje, članstvo, organizacijska struktura i tijela, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata te način odlučivanja u tijelima, ustrojstveni oblici i njihova tijela, sredstva za rad, prestanak rada te druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke. Navedeni Statut objavljen je na mrežnim stranicama Stranke, ali nije objavljen u Narodnim novinama ni u dnevnom listu, što nije u skladu s odredbom članka 10., stavka 2. Zakona o političkim strankama, prema kojoj politička stranka mora objaviti svoj statut nakon registracije u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama.

Tijekom obavljanja revizije (listopad 2022.) Stranka je Državnom uredu za reviziju dostavila na uvid Pravilnik o članstvu i Pravilnik o disciplinskom postupku iz kojih nije vidljivo tko ih je i kada donio. Pravilnikom o članstvu utvrđena su prava i obveze članova, a Pravilnikom o disciplinskom postupku utvrđena je odgovornost članova. Prema odredbama članaka 10. i 15. Statuta, Pravilnik o članstvu i Pravilnik o disciplinskom postupku donosi Glavni forum Stranke. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) Stranka Državnom uredu za reviziju nije na uvid dostavila zapisnike sa sjednica Glavnog foruma te nije moguće utvrditi jesu li tijekom 2021. sjednice održane. Prema odredbama članka 36. Statuta, Glavni forum održava sjednice najmanje jednom svaka tri mjeseca.

Nadalje, Statutom Stranke propisano je da Glavni forum donosi pravilnike o unutarnjem ustrojstvu te financijsko-materijalnom poslovanju Stranke, a tijela Stranke donose poslovničke o svom radu (Skupštine, Predsjedništva, Glavnog foruma, Nadzornog foruma). Navedeni pravilnici i poslovničke nisu doneseni u 2021. ni do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.).

Također, do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.), Stranka nije imenovala glavnog tajnika ni poslovnog direktora. Njihove dužnosti obavljaju članovi Stranke koji su, prema pisanom obrazloženju predsjednika Stranke od rujna 2022., za glavnog tajnika odnosno poslovnog direktora imenovani u drugoj političkoj stranci koja je u prosincu 2020. brisana iz Registra političkih stranaka.

Iste osobe nastavile su izvršavati dužnosti u Stranci, a da nisu imenovane na način propisan odredbama članaka 43. i 46. Statuta Stranke. Prema navedenim odredbama, glavnog tajnika i poslovnog direktora imenuje predsjednik Stranke uz suglasnost Glavnog foruma na razdoblje od četiri godine.

Na mrežnim stranicama Stranke, osim Statuta i informacija o političkom djelovanju Stranke, nisu objavljeni drugi dokumenti (između ostalog, Pravilnik o članstvu, Pravilnik o disciplinskom postupku, program Stranke te godišnji program rada i financijski plan).

Državni ured za reviziju nalaže objaviti Statut Stranke u Narodnim novinama ili dnevnom tisku u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama. Također, nalaže donijeti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i Pravilnik o financijsko-materijalnom poslovanju te poslovničke o radu Skupštine, Predsjedništva, Glavnog foruma i Nadzornog foruma, kao i imenovati poslovnog direktora i glavnog tajnika Stranke u skladu s odredbama Statuta. U svrhu potpune i transparentne objave javnih podataka, Državni ured za reviziju preporučuje objavu unutarnjih akata i druge dokumentacije na mrežnim stranicama Stranke.

2. Sustav unutarnjih kontrola

- 2.1. Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Prema odredbama članka 4., stavka 5. navedenog Zakona, kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva neprofitne organizacije smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu; kontrolne aktivnosti moraju biti prikladne i pravodobne, a troškovi njihove uspostave ne smiju premašivati prihvatljivu razinu.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje su, između ostalog, posljedica nedostatka uspostave učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u dijelu kolanja informacija i dokumentacije te kontrolnih i nadzornih postupaka.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je računovodstvenom servisu (od osnivanja do vremena obavljanja revizije Stranka je promijenila dva računovodstvena servisa) na temelju zaključenog ugovora. Dio računa i druge knjigovodstvene dokumentacije na temelju kojih su poslovni događaji evidentirani u poslovne knjige, odnosno ostvareni rashodi u 2021. nije ovjeren, a kontrolu i ovjeru dijela dokumentacije obavlja odgovorna osoba Stranke (predsjednik). Na knjigovodstvenim ispravama (računima) na temelju kojih su ostvareni rashodi Stranka nije navela naziv aktivnosti i svrhu za koju su rashodi ostvareni.

Stranka poslovne procese nije uredila unutarnjim aktima. Tako nije utvrdila pravila u vezi sa zaprimanjem i ovjerom financijske dokumentacije te odobravanjem i izvršavanjem plaćanja, podjelu ključnih zadaća i odgovornosti članova Stranke kako bi se smanjio rizik nastanka pogrešaka te postupak kolanja dokumentacije. Također, nije uredila procedure blagajničkog poslovanja te načina izdavanja i odobravanja putnih naloga.

Odredbama članka 39. i 41. Statuta utvrđeno je da se predsjednik i Predsjedništvo brinu o korištenju materijalnih sredstava Stranke. Prema odredbama članka 48. Statuta, nadzor i kontrolu nad financijskim i materijalnim poslovanjem Stranke provodi Nadzorni forum Stranke. Nadzorni forum ovlašten je konstatirati uočene nepravilnosti i na to upozoriti tijelo koje je nepravilnosti počinilo, dati preporuke za pravilno postupanje i naložiti otklanjanje uočene nepravilnosti. Nadalje, o provedenim aktivnostima dostavlja godišnji izvještaj Glavnom forumu i Predsjedništvu, a godišnji izvještaj o svom radu podnosi redovnoj izvještajnoj Skupštini Stranke.

Tijekom 2021. Nadzorni forum nije održao nijednu sjednicu niti je sastavio i podnio Statutom propisana izvješća o svom radu. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) Stranka Državnom uredu za reviziju nije na uvid dostavila podatke o obavljenom nadzoru poslovanja.

Državni ured za reviziju preporučuje unutaršnjim aktima urediti sustav unutarnjih kontrola kako bi se uspostavom kontrolnih aktivnosti osigurala pravilnost u poslovanju, sprječavanje i otklanjanje pogrešaka te kvaliteta materijalnog i financijskog poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje, nalaže provođenje nadzora zakonitosti materijalnog i financijskog poslovanja u skladu s odredbama Statuta.

3. Planiranje

- 3.1. Program djelovanja Stranke, kojim su utvrđene polazišne osnove i načela djelovanja Stranke, donesen je na sjednici osnivačke Skupštine u veljači 2021. Godišnji program rada i financijski plan za 2021. nisu doneseni (Stranka je u Registar političkih stranaka upisana 1. travnja 2021.). U informacijski sustav za nadzor financiranja (uz financijske izvještaje za 2021.) uneseni su i na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva objavljeni Godišnji program i Financijski plan Stranke za 2022., doneseni u siječnju 2022., odnosno izvan zakonom propisanog roka. Prema odredbama članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke dužne su, između ostalog, do završetka tekuće godine donijeti godišnji program rada i financijski plan za iduću kalendarsku godinu.

Obrazloženje Financijskog plana za 2022. nije sastavljeno, a u Financijskom planu također nije vidljiv planirani rezultat poslovanja iz prethodne godine. Odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 10. i 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da je neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezna izrađivati godišnji program rada i financijski plan za njegovu provedbu; financijski plan neprofitne organizacije sastoji se, između ostalog, i od obrazloženja financijskog plana. Nadalje, prema odredbama članka 16. i 17. navedenog Pravilnika, obrazloženje financijskog plana sastoji se od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata, koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan; obrazloženje skupina prihoda i rashoda mora sadržavati parametre koji su se koristili kod izračuna potrebnih sredstava za svaku od skupina prihoda i rashoda; obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

U financijskom planu neprofitne organizacije mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan; rezultat poslovanja sastoji se od prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodnih godina i očekivanog manjka, odnosno viška za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan.

Godišnji program rada Stranke za 2022. sadrži polazišne osnove, načela djelovanja Stranke i ciljeve te planirane aktivnosti. Uz planirane aktivnosti ne sadrži planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvorima financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada. Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, politička stranka ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti financijski plan i godišnji program rada u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te sastaviti financijski plan u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Preporučuje u godišnjem programu rada uz opis glavnih aktivnosti navesti planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava i stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.

4. Računovodstveno poslovanje

4.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima koji uređuju računovodstveno poslovanje neprofitnih organizacija. Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te izbornu promidžbu.

– Poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Stranka je ustrojila dnevnik, glavnu knjigu, knjigu ulaznih računa, knjigu blagajne te evidenciju službenih putovanja.

Evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama obavljeno je na temelju knjigovodstvenih isprava, odnosno računa, od čega je dio ovjerila odgovorna osoba (predsjednik Stranke), a računi poslovne banke na temelju kojih su ostvareni financijski rashodi nisu prethodno kontrolirani ni ovjereni te im nisu dodijeljeni ulazni brojevi i nisu evidentirani u Knjizi ulaznih računa. Također, dio naloga za službena putovanja odobrio je predsjednik Stranke, a dio poslovni direktor (Stranka unutarnjim aktima nije utvrdila odgovornosti za kontrolu i ovjeru knjigovodstvene dokumentacije). Stranka vodi Knjigu putnih naloga, prema kojoj je u 2021. izdano pet putnih naloga. Navedena Knjiga putnih naloga koncem godine nije zaključena ni ovjerena.

Osim toga, rashodi u iznosu od 1.590,00 kn ostvareni su na temelju jedanaest računa koji ne glase na Stranku, od čega jedan račun koji se odnosi na nabavu autobusne karte u iznosu od 847,00 kn glasi na fizičku osobu (vijećnica Europskih zelenih iz Berlina); tri računa za zakup poslovnog prostora u Puli, troškove električne energije za zakupljeni prostor i komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda u iznosu od 486,00 kn glase na drugu političku stranku (Održivi razvoj Hrvatske koji je u prosincu 2020. brisan iz Registra političkih stranaka), dok se preostalih sedam računa u iznosu od 257,00 kn odnosi na usluge reprezentacije (ugostiteljske usluge i potrošna roba). Knjigovodstvene isprave (računi) na temelju kojih su ostvareni rashodi ne sadrže nazive aktivnosti i programa u svrhu koje su rashodi ostvareni.

U okviru drugih nespomenutih rashoda, u poslovnim knjigama evidentirani su i rashodi za kotizacije odnosno članarine u Europskoj zelenoj stranci u iznosu od 3.538,00 kn. Spomenute kotizacije odnosno članarine plaćene su s deviznog računa Stranke, bez priložene dokumentacije.

Tijekom 2021. Stranka je vodila blagajničko poslovanje putem glavne blagajne. Sve uplate i isplate u 2021. evidentirane su u jednom blagajničkom izvještaju sastavljenom za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. Blagajnički izvještaj nije ovjeren niti se može utvrditi tko ga je sastavio i proveo kontrolu uplata i isplata novčanih sredstava. Uplatnice i isplatnice slijede numerički i kronološki niz. Uplate u blagajnu Stranke evidentirane su u glavnoj knjizi na računu Glavna blagajna (dvije uplate u pojedinačnim iznosima od 2.000,00 kn i 4,00 kn). Na uplatnicama je ista osoba (predsjednik Stranke) potpisana kao likvidator, blagajnik i uplatitelj. Isplate iz blagajne odnose se na obračun troškova putnih naloga i troškove reprezentacije. Za isplate iz blagajne ispostavljeno je ukupno sedam isplatnica, od čega je na dvije isplatnice ista osoba (predsjednik Stranke) potpisana kao likvidator, blagajnik i primatelj, a na četiri isplatnice nisu navedeni likvidator i blagajnik, dok kao primatelj nije navedena fizička osoba kojoj su sredstva isplaćena, nego je naveden naziv i broj računa iz računskog plana u okviru kojeg je evidentiran rashod u glavnoj knjizi Stranke. U 2021. nisu određene odgovornosti i procedure za poslovanje gotovim novcem kojima bi se utvrdila i uredila organizacija, odgovornost, ovjera blagajničkih isprava i druga pitanja u svrhu vođenja urednog i pravodobnog blagajničkog poslovanja i plaćanja gotovinom.

Odredbom članka 8., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija dužna prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva. Odredbama članaka 15. i 16. navedenog Zakona, propisano je, između ostalog, da se poslovne knjige vode na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja. Poslovne knjige zaključuju se na kraju poslovne godine. Nadalje, prema odredbama članka 17. navedenog Zakona, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj, a uredna je kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati na temelju računa koji su prethodno kontrolirani i ovjereni te glase na Stranku, a knjigu putnih naloga zaključiti na kraju poslovne godine, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Preporučuje bilješkom na računu ili na drugi način (prilozi, šifre) naznačiti podatke iz kojih će se ostvareni rashodi nedvojbeno povezati s planiranim aktivnostima, odnosno s ostvarenjem ciljeva Stranke utvrđenih programom rada i financijskim planom Stranke. Preporučuje donošenje procedura za blagajničko poslovanje i plaćanje gotovinom.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 12.496,00 kn te materijalni rashodi (naknade troškova zaposlenima) u iznosu od 3.049,00 kn nisu evidentirani, odnosno iskazani prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

Tako su u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od članarina u iznosu od 12.496,00 kn koje su četiri člana Stranke uplatila za do četiri godine unaprijed; unaprijed plaćene članarine trebalo je evidentirati i iskazati u okviru prihoda budućih razdoblja (odgođeno priznavanje prihoda). Prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, članarine su neregularni prihodi i priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje.

Nadalje, u okviru naknada troškova zaposlenima u iznosu od 3.049,00 kn u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani rashodi za službena putovanja članova Stranke koji nisu zaposlenici Stranke, od čega se na naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe odnosi 1.870,00 kn, trošak prijevoza na službenom putu (autobusna karta) 847,00 kn i cestarine 332,00 kn. Navedene rashode trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u okviru naknada drugim osobama izvan radnog odnosa (materijalnih rashoda).

Prema odredbi članka 9. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Prema odredbi članka 6., stavka 1. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima je neprofitna organizacija obvezna knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode i rashode.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirana ni iskazana potraživanja za članarine od 15 članova. Iznos potraživanja nije utvrđen s obzirom na to da je Stranka Odlukom o članarinama, između ostalog, za sve članove predstavničkih tijela utvrdila obvezu plaćanja članarine u visini od 15,0 % naknade, a Registar članova ne sadrži cjelovite podatke koji bi omogućavali izračun godišnjeg zaduženja članarine po članu (između ostalog, podatke koji su Pravilnikom o članstvu utvrđeni kao obvezni, a odnose se na datum učlanjenja u Stranku i funkciju koju obnašaju). Prema odredbama članka 22. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, potraživanja za prihode poslovanja, između ostalog, sadrže potraživanja za članarine i članske doprinose.

Državni ured za reviziju nalaže prihode od članarina i članskih doprinosa te naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prema računskom planu za neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu. Nadalje, nalaže utvrditi te u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirati potraživanja za članarine.

– Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza za 2021. nije proveden te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

Prema odredbama članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem; zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama; podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste; popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva i zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih općih akata neprofitne organizacije odlučuje o nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti godišnji popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Izborna promidžba

Stranka je kao koalicijski partner sudjelovala, između ostalog, i na izborima za gradonačelnika Grada Zagreba, o čemu je zaključen Koalicijski sporazum prema kojem je Stranka na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba uplatila 20.000,00 kn, što je u poslovnim knjigama evidentirala u okviru potraživanja za predujmove. Troškovi izborne promidžbe spomenutog kandidata koje je Stranka sufinancirala iznosili su 18.508,00 kn te ih je Stranka evidentirala u poslovnim knjigama u okviru rashoda za materijal i sirovine i u jednakom iznosu umanjila potraživanja za predujmove. S obzirom na to da je sudionik izborne promidžbe za izbor gradonačelnika kandidat, a ne Stranka, u poslovnim knjigama Stranke nije trebalo evidentirati poslovne događaje u vezi s posebnim računom kandidata za gradonačelnika Grada Zagreba, nego je u visini prenesenih sredstava na poseban račun kandidata u iznosu od 20.000,00 kn trebalo evidentirati rashode vezane za financiranje povezanih neprofitnih organizacija.

Na središnji račun Stranke uplaćen je povrat neutrošenih sredstava preostalih na posebnim računima za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata za gradonačelnike gradova Zagreba i Pule u iznosu od 4.714,00 kn (pri zatvaranju posebnih računa nakon završetka svih transakcija), od čega je dio u iznosu od 3.222,00 kn Stranka evidentirala u okviru prihoda po posebnim propisima, a preostalim sredstvima (1.492,00 kn) zatvorila potraživanja za predujmove. Prijenose/uplate sredstava (pri zatvaranju posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe) na središnji račun Stranke u iznosu od 4.714,00 kn trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija. Posljedica pogrešnog evidentiranja su manje iskazani prihodi i rashodi u financijskim izvještajima za 1.492,00 kn.

Također, Stranka je samostalno sudjelovala na izborima za članove Općinskog vijeća Općine Sveta Marija za što je u travnju 2021. otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. Po provedenim lokalnim izborima i nakon obavljenih svih plaćanja, spomenuti poseban račun nije bio zatvoren. Koncem 2021. preostala sredstva na posebnom računu iznosila su 738,00 kn te su na redovan račun Stranke prenesena u 2022. Prema obavijesti poslovne banke, poseban račun zatvoren je 8. travnja 2022.

Odredbama članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, propisano je da sredstva za financiranje izborne promidžbe kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana, koje osigurava politička stranka koja je predložila kandidata, dužna je uplatiti na poseban račun kandidata za financiranje troškova izborne promidžbe; sredstva koja politička stranka uplati kandidatu za financiranje izborne promidžbe i sredstva koja kandidat uplati političkoj stranci nakon izborne promidžbe sukladno ovom Zakonu smatraju se prihodima od povezanih neprofitnih organizacija. Nadalje, prema odredbama članka 32. navedenog Zakona, političke stranke, osobe ovlaštene za zastupanje neovisnih lista odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati dužni su dovršiti sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i zatvoriti ga najkasnije u roku od 60 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe iz članka 45. navedenog Zakona (u roku od 15 dana od dana objave izvješća Državnog izbornog povjerenstva o nadzoru poštivanja odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu) te najkasnije u roku od osam dana od dana zatvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu potvrdu banke o zatvaranju računa, a podatke o zatvaranju posebnog računa unijeti u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže povrate neutrošenih sredstava za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata uplaćene na središnji račun Stranke te rashode vezane za financiranje povezanih neprofitnih organizacija u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prema računskom planu za neprofitne organizacije te zatvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

5. Financijski izvještaji

- 5.1. Za 2021. sastavljeni su i Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, dostavljeni Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilanca. Umjesto Bilješki uz Bilancu i Bilješki uz Izvještaj o prihodima i rashodima, u informacijski sustav za nadzor financiranja ponovno su učitani obrasci Bilance (BIL-NPF) te Izvještaja o prihodima i rashodima (PR-RAS-NPF). Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima dostavljene su Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (listopad 2022.) te nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Bilješke uz financijske izvještaje za 2021. ne sadrže sve propisane podatke. Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima sadrže iznos ukupno ostvarenih prihoda i rashoda te iznos prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) i materijalnih rashoda, a ne sadrže dopunu podataka pojedinih skupina računa, i to prihoda od članarina i članskih doprinosa (ostvarenih u iznosu od 22.260,00 kn), prihoda po posebnim propisima (ostvarenih u iznosu od 83.999,00 kn), materijalnih rashoda (ostvarenih u iznosu od 41.283,00 kn) te financijskih rashoda (ostvarenih u iznosu od 1.197,00 kn). Bilješke uz Bilancu ne sadrže dopunu podataka skupine računa Novac u banci i blagajni.

Prema odredbama članka 52. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i članka 7. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, godišnji financijski izvještaj, zajedno s propisanim prilogima (iz članka 52., stavka 3. Zakona), političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici dužni su dostaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Prema odredbama članaka 9. i 10. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija, između ostalog, neprofitna organizacija obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva sastavlja za poslovnu godinu: Bilancu, Izvještaj o prihodima i rashodima i Bilješke; Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje, mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljati bilješke uz financijske izvještaje (uz Bilancu i uz Izvještaj o prihodima i rashodima) unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja te ih sastavljati u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

6. Prihodi

- 6.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 126.868,00 kn, a vrijednosno najznačajniji odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su ostvareni u iznosu od 83.999,00 kn i čine 66,2 % ukupno ostvarenih prihoda.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti u dijelu koji se odnosi na prihode od članarina i članskih doprinosa te prihode od dobrovoljnih priloga (donacija).

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 22.260,00 kn i čine 17,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Statutom, Pravilnikom o članstvu i Pravilnikom o disciplinskom postupku, Stranka je propisala uvjete i procedure za učlanjenje u Stranku, temeljna prava i obveze članova, prestanak članstva, postupak i preduvjete za ponovno učlanjenje članova kojima je članstvo prethodno prestalo, disciplinski postupak te temeljne odredbe ustroja i vođenja središnjeg registra članstva.

Stranka vodi Registar članova koji sadrži ime i prezime člana, mjesto prebivališta, broj mobitela te e-adresu, a ne sadrži podatke o OIB-u, statusu članstva, pripadanje teritorijalnoj organizaciji Stranke, funkciji u Stranci (ako je primjenjivo), podatke o plaćanju članarine te datumu učlanjenja i prestanka članstva. Navedeni podaci su, prema odredbama članka 4. Pravilnika o članstvu, obvezni podaci o članstvu u Stranci te se njihovom uskratom onemogućuje članstvo u Stranci. Prema Registru članova, Stranka je koncem 2021. imala 41 člana, od kojih je prema poslovnim knjigama Stranke članarinu u 2021. platilo 26 članova. Prema pisanoj izjavi odgovorne osobe, tijekom 2021. nije bilo oslobođanja od plaćanja članarine.

Prema odredbama članka 13. Statuta, članovi su obvezni redovito plaćati članarinu. Visina članarine ovisi o vrstama primanja i socijalnom stanju svakog člana. Aktivni članovi slabijeg materijalnog stanja mogu na vlastiti zahtjev upućen Tajništvu Stranke biti oslobođeni obveze plaćanja članarine. Odlukom Predsjedništva Stranke od 12. travnja 2021., članarina za sve članove koji su u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđena je u visini od 15,0 % naknade, a članarina za redovne članove iznosi 20,00 kn mjesečno. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o članstvu, članarina se uplaćuje mjesečno unaprijed, do 15. u mjesecu za tekući mjesec, a može se uplaćivati i polugodišnje ili godišnje tijekom prvog mjeseca predmetnog šestomjesečnog ili dvanaestomjesečnog razdoblja.

Za nenaplaćene članarine Stranka tijekom 2021. nije poduzimala mjere naplate. Odredbama članka 3. Pravilnika o članstvu, propisano je, između ostalog, da će Tajništvo Stranke redovito na mjesečnoj bazi obavještavati članove koji imaju dugove po osnovi članarine, a članove koji duguju članarinu za razdoblje četiri mjeseca opomenom će obavijestiti da će u trenutku dospelosti nepodmirenih obveza plaćanja članarine za šest mjeseci aktivno članstvo biti suspendirano do podmirenja zaostalih obveza te da neće imati pravo birati ni biti birani u tijela Stranke, a ako obnašaju stranačku dužnost da će to pravo biti suspendirano do podmirenja zaostalih obveza. Članovi koji ne podmire članarinu za razdoblje dulje od 12 mjeseci mogu biti isključeni iz članstva. Odluku o isključenju donosi tajnik Stranke uz suglasnost predsjednika Stranke i dostavlja je na adresu elektroničke pošte koju je član prijavio za elektroničku komunikaciju sa Strankom. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, Stranka do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) nije isključila iz članstva nijednog člana Stranke.

U svrhu potpune i pravodobne naplate članarine kao i točnog evidentiranja, odnosno iskazivanja podataka o naplaćenim članarinama u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima potrebno je unositi i pravodobno ažurirati sve podatke u Registru članova.

Stranka nije vodila evidenciju o primitku članarina ni izdavala potvrde o primitku članarina, što nije u skladu s odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima su političke stranke dužne voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Način vođenja evidencija i izdavanja potvrda te obrazac evidencije i potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa političkim strankama propisan je odredbama članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja. Prema navedenim odredbama Pravilnika, evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-Č, a potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke sastavljaju na Obrascu: POT-Č odnosno na Obrascu: POT-ČD. Potvrde sadrže naziv, adresu i osobni identifikacijski broj političke stranke, ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresu člana političke stranke – uplatitelja članarine odnosno članskog doprinosa, datum uplate, iznos uplaćenih sredstava, način uplate (u gotovini ili na središnji račun političke stranke), mjesto i datum izdavanja potvrde te potpis ovlaštene osobe.

Državni ured za reviziju nalaže u Registar članova unositi sve obvezne podatke i poduzimati mjere naplate prihoda od članarina u skladu s odredbama Pravilnika o članstvu. Također, nalaže voditi evidenciju o primitku članarina (na Obrascu EV-Č) i izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa (na Obrascu POT-Č) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacije) iznose 20.608,00 kn i čine 16,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su za financiranje redovne političke aktivnosti u iznosu od 19.908,00 kn i izborne promidžbe u iznosu od 700,00 kn. U cijelosti su primljeni u novcu, i to od devet fizičkih osoba. Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, Stranka je dostavila Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-R) i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP), a Državno izborno povjerenstvo objavilo ih je na svojim mrežnim stranicama.

Pregledom prometa žiroračuna (redovnog računa) Stranke utvrđeno je da se od ukupno uplaćenih sredstava dobrovoljnih priloga (donacija) na središnji račun Stranke u iznosu od 19.908,00 kn, dio u iznosu od 17.150,00 kn ili 86,1 % odnosi na dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene od sedam fizičkih osoba koncem travnja i početkom svibnja 2021. za financiranje izborne promidžbe (od čega dio u iznosu od 7.500,00 kn za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave, a za preostali dio dobrovoljnih priloga prema opisu plaćanja nije moguće utvrditi za koje izbore su uplaćeni). Dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje izborne promidžbe trebalo je uplatiti na poseban račun otvoren za financiranje izborne promidžbe.

Prema odredbi članka 30., stavaka 5. i 6. Zakona o financiranju političkih stranaka, izborne promidžbe i referendumu, poseban račun je račun građana za posebne namjene (za financiranje izborne promidžbe) u izabranoj banci, koji se otvara na način i u postupku prema općim pravilima bankarskog poslovanja, a na koji se primaju uplate donacija za financiranje izborne promidžbe i obavljaju sve transakcije koje se odnose na financiranje izborne promidžbe te se na taj račun ne smiju ujedno primati i druge uplate koje vlasnik računa ostvaruje po drugim osnovama niti se sredstva prikupljenih donacija s tog računa smiju koristiti za bilo koju drugu svrhu, osim podmirenja troškova izborne promidžbe. Donacije u novcu za financiranje izborne promidžbe mogu se prikupljati isključivo na posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe (iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka).

Osim toga, dobrovoljne priloge (donacije) primljene za financiranje izborne promidžbe trebalo je iskazati u Izvješću o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP), a ne u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-R). Prema navedenom, u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (IZ-D-RPA) trebalo je iskazati dobrovoljne priloge (donacije) 17.150,00 kn manje, a u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP) 17.150,00 kn više.

Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u 2021. Stranka nije izdavala potvrde o primljenim donacijama, a prikupila je samo jednu izjavu uplatitelja donacije da se protiv njega ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima. Također, Stranka nije vodila evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) za redovnu političku djelatnost (obrazac EV-D-RPA) ni evidenciju primljenih donacija za financiranje izborne promidžbe (obrazac EV-D-IP).

Odredbama članka 18. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu propisano je, između ostalog, da su fizičke i pravne osobe koje daju donacije dužne primatelju donacije dostaviti izjavu da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima. Prema odredbama članaka 20. i 28. navedenog Zakona, političke stranke dužne su voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti i evidenciju o primitku donacija za financiranje izborne promidžbe te izdavati potvrde o primitku donacija. Odredbama članaka 52. i 58. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da su političke stranke uz godišnji financijski izvještaj, kao njegov sastavni dio, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dužne priložiti izvješće o donacijama primljenima tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime odnosno naziv i adresa te osobni identifikacijski broj), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije, a uz financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe, dužne su priložiti izvješće o primljenim donacijama i troškovima izborne promidžbe. Način vođenja evidencija, izdavanja potvrda, obrasci te način unosa propisanih izvješća utvrđeni su odredbama članaka 3., 4., 8. i 11. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje izborne promidžbe uplatiti na poseban račun za financiranje izborne promidžbe te ih u točnom iznosu iskazati u izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (obrazac IZ-D-IP), u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima. Nadalje, nalaže voditi evidencije (na obrascima EV-D-RPA i EV-D-IP) i izdavati potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te pribaviti izjave donatora da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja.

7. Rashodi za službena putovanja

- 7.1. Rashodi za službena putovanja članova Stranke koji nisu zaposlenici Stranke ostvareni su u iznosu od 3.049,00 kn i čine 7,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe u iznosu od 1.870,00 kn, trošak prijevoza na službenom putu (autobusna karta) u iznosu od 847,00 kn i cestarine u iznosu od 332,00 kn.

Stranka vodi Knjigu putnih naloga u elektroničkom obliku, prema kojoj je u 2021. izdano pet putnih naloga. Na tri naloga za službeno putovanje kao odgovorna osoba i nalogodavac isplate potpisana je poslovna direktorica koja je članica Stranke i obavlja poslove iz nadležnosti poslovnog direktora, a do vremena obavljanja revizije (listopad 2022.) nije imenovana prema proceduri utvrđenoj Statutom Stranke (na dužnost poslovne direktorice imenovana je u drugoj političkoj stranci čija je članica bila, a koja je u prosincu 2020. brisana iz Registra političkih stranaka). Na dva naloga potpisan je predsjednik Stranke ujedno i kao podnositelj obračuna, likvidator i nalogodavac isplate. Jedan putni nalog za službeno putovanje izdan je nakon datuma polaska na putovanje (nakon završenog putovanja), a podnositelj obračuna nije osoba koja je upućena na put, nego ista osoba koja je potpisana i kao likvidator i nalogodavac isplate (predsjednik Stranke).

Svi putni nalozi sadrže datum izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje te podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (marka i registarska oznaka automobila), a ne sadrže svrhu putovanja i izvješće sa službenog puta na temelju kojih se ostvarenje službenog puta može povezati s ciljevima i aktivnostima Stranke. Na tri putna naloga nije navedeno početno i završno stanje brojila automobila.

Stranka nije donijela unutarnji akt kojim bi utvrdila način i postupak ispostavljanja putnih naloga, odobravanja službenih putovanja, izvješćivanje te obračun i isplate naknada službenih putovanja.

Prema odredbi članka 8., stavka 2. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22 i 112/22), izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za ceste, računi za parking, putne karte ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirenja izdataka.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti unutarnji akt kojim bi se utvrdio način i postupak izdavanja putnih naloga, odobravanja službenih putovanja, izvješćivanje te obračun i isplate naknada službenih putovanja. Nadalje, nalaže obračunavati i isplaćivati naknade za službena putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrže sve propisane podatke u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.

Stranka prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji te u Očitovanju navodi da pokreće postupak za implementaciju svih naloga i preporuka. U vezi s činjenicama koje su utvrđene Nalazom, ističe da je pokrenut postupak za donošenje poslovnika i drugih pravilnika predviđenih Statutom te da će svi biti objavljeni na mrežnim stranicama Stranke. Nadalje, navodi da su doneseni Financijski plan i Program rada za 2022., a da će početkom prosinca donijeti procedure za blagajničko poslovanje i plaćanje gotovinom te unutarnji akt u vezi s izdavanjem putnih naloga i službenih putovanja. Nadalje, obrazlaže da je Tajništvo Stranke započelo proces prikupljanja svih obveznih podataka za Registar članova te pokrenulo naplatu članarina u skladu s odredbama Pravilnika o članstvu. Napominje da je u postupku rješavanja svih preostalih naloga i preporuka te da će ih do kraja godine implementirati u poslovanje Stranke.